

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Zo op Tum Tum

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 4 juli 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 18 juni 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de peutergroep van kinderdagverblijf Zo op Tum Tum. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. Ze werken met een programma waarmee zij de brede ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden.

De sfeer in de groep is prettig. Er wordt op een positieve manier met de peuters omgegaan. De ouders waarmee wij hebben gesproken, geven aan dat dit echt een sterk punt is van deze locatie. Zij spreken van een 'warm' bad en geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. Er zijn geplande oudergesprekken, maar daarnaast is er ook genoeg tijd en ruimte voor wat meer 'informele'

Kinderopvangorganisatie: Zo
Kinderopvang

LRK-nummer: 782886929

Totaal aantal doelgroeppeuters: 2

contactmomenten.

Met behulp van een ontwikkelingsvolginstrument wordt de brede ontwikkeling van de peuter in kaart gebracht. In overleg met de ouders dragen de pedagogisch medewerkers deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leerkracht van groep 1-2 van de basisschool.

We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers, via de nieuwsbrief, ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op het kinderdagverblijf aan de orde komen.

Tot slot volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

Zo worden er op dit moment geen doelen gesteld die de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden zouden moeten halen aan het eind van de voorschoolse periode. Dit is zowel op individueel, groepsniveau als op locatieniveau van belang. Indien dit wel is gerealiseerd, kan de verantwoording en dialoog met partners (zoals scholen, gemeente en ouders) aan kwaliteit en diepgang winnen.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op de peutergroep van kinderdagverblijf Zo op Tum Tum.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinator, de pedagogisch coach en de regiomanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de regiomanager, de pedagogisch medewerkers, de zorgcoördinator en de pedagogisch coach.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
  - V Voldoende
  - G Goed
- .....

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de peutergroep van kinderdagverblijf Zo op Tum Tum als voldoende. De meeste standaarden zijn als 'voldoende' gewaardeerd. Eén standaard is als 'goed' gewaardeerd en drie standaarden als 'kan beter'.

Context

Zo op Tum Tum is gevestigd in Sint Philipsland, vlakbij de basisscholen. De peutergroep is er voor kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. In totaal biedt de locatie plaats aan 32 peuters, waarvan op dit moment 2 peuters een indicatie hebben voor voorschoolse educatie.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 13-12-2019 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er zijn geen afspraken gemaakt voor vervolgtoezicht vanuit de inspectie.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op de peutergroep van Zo Tum Tum.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarderen we als 'voldoende'.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. Het aanbod bereidt de peuters voldoende voor op de start in groep 1 van de basisschool.

We zien ontwikkelkansen om binnen het aanbod beter in te spelen en af te stemmen op de verschillende ontwikkelfasen van de peuters.

In de inrichting van de ruimte zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarderen we als 'voldoende'.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze signaleren op tijd wanneer de ontwikkeling van een peuter stagneert.

De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Toch zien we kansen om de zorgstructuur te versterken. Zo is het nu niet altijd duidelijk wat precies de verschillende stappen zijn binnen de zorgcyclus. Wie doet wat, wanneer en wie is nu waar verantwoordelijk voor. Verder is het niet altijd even duidelijk wanneer de pedagogisch coach kan of moet aansluiten ter ondersteuning van de pedagogisch

medewerker.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als 'voldoende'.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over de dag/het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel.

Tijdens de observatie hebben we verder waargenomen dat vooral de pedagogische vaardigheden sterk ontwikkeld zijn. We zien kansen om de educatieve vaardigheden verder te versterken. Er kan bijvoorbeeld beter ingespeeld worden op de verschillen qua ontwikkeling tussen peuters en op de specifieke 'hulpvraag' van de doelgroeppeuters. Ook het stimuleren van de peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling kan versterken.

Tot slot kan het team groeien in het geven van inhoudelijk feedback op het speel- en leerproces van de peuters.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarden we als 'voldoende'.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroeppeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

Zo op Tum Tum en de drie basisscholen in Sint Philipsland hebben goed contact en werken samen aan een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Zo vindt er regelmatig overleg plaats tussen de voorschool en de basisscholen, waarbij ook andere partners aansluiten.

Bepaalde jaarlijkse thema's worden op elkaar afgestemd (lente- en herfstpad) en gezamenlijk uitgevoerd.

Het contact met ouders neemt een belangrijke plaats in. Zo Tum Tum ziet ouders namelijk als 'partner' in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen. Zo betrekken de pedagogisch medewerkers ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen, via de nieuwsbrief en de vve-logeerkoffer, om thuis activiteiten te doen. Toch zien we mogelijkheden om het partnerschap, vooral voor de doelgroepeuters, preciezer te definiëren. Wat mogen ouders verwachten van de locatie en wat verwacht de locatie nu eigenlijk van deze ouders (bijvoorbeeld de verwachting rondom het thuis spelen en nieuwe dingen aanleren)? Dit kan scherper gedefinieerd worden en besproken met ouders.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als 'kan beter'.

Op dit moment stellen de leiding en de de pedagogisch medewerkers geen (streef)doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. Er liggen kansen om hier bijvoorbeeld (op zowel individueel niveau als groepsniveau) de verwachte ontwikkelingsgroei bij te betrekken.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur			✍
KA3 Verantwoording en dialoog	•		

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als 'kan beter'.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. Het is echter niet altijd even duidelijk hoe de houder (en de leiding van de locatie) de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. Wij vinden dat het bewaken

van de kwaliteit van de voorschoolse educatie nog niet volledig in de kwaliteitszorgcyclus is ingebed (plan-do-check-act). Is de huidige manier van werken en de bijbehorende afspraken nog passend, of moeten er veranderingen doorgevoerd worden? Het inpassen van vaste evaluatiemomenten kan dan ook een meer structurele plek innemen binnen de huidige kwaliteitscyclus.

Hierbij willen we wel opmerken dat de leiding het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers voldoende in beeld brengt. Dit gebeurt bijvoorbeeld in de vorm van coachingsbezoeken door de pedagogisch coach en in de vorm van video-interactie-begeleiding (VIB). Dit vinden wij een positieve ontwikkeling, passend bij de ambities van Zo Kinderopvang op het gebied van pedagogisch-educatief handelen, zoals ze die heeft vastgelegd in het pedagogisch beleidsplan.

Ook het borgingsdocument dat Zo Tum Tum in samenwerking met de drie nabije scholen heeft opgesteld, kan een grotere rol spelen in het bewaken van gerealiseerde kwaliteit.

KA2. Kwaliteitscultuur

Zo Kinderopvang geeft aan een 'lerende' organisatie te zijn, die zich voortdurend wil ontwikkelen en verbeteren. Wij vinden dat de locatie Zo op Tum Tum deze ambitie waar maakt in de praktijk en om die reden waarderen we de standaard Kwaliteitscultuur als 'goed'.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De pedagogisch medewerkers zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. Tijdens het onderzoek op Zo op Tum Tum hebben de pedagogische medewerkers ook enthousiast verteld over coaching op de werkvloer door de pedagogisch coach en de video-interactie-begeleiding (VIB), die beschikbaar zijn binnen Zo Kinderopvang. Het was de eerste keer best spannend, maar ze hebben ervaren dat zowel de coaching, al dan niet in combinatie met VIB, hen helpt bij het beter en bewuster werken in de dagelijkse praktijk.

Tot slot constateren we dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur. Het team voelt zich veilig genoeg om zich kwetsbaar te durven op te stellen en ontwikkelt zich daarnaast in het geven van positieve-kritische feedback.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarden we als 'voldoende'.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad.

We zien kansen om de verantwoording aan belanghebbenden verder te verdiepen. Boorbeeld door het opnemen van (streef)doelen op de verschillende ontwikkelingslijnen en te verantwoorden of je die doelen ook hebt behaald. Ook de verantwoording rondom het pedagogisch-educatief handelen kan een grotere rol spelen in de verantwoording aan belanghebbenden. Zijn de voorgenomen (vaardigheids)doelen op dit gebied gehaald of niet. Heeft de schoing/ professionalisering het gewenste resultaat opgeleverd?

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Zo Kinderopvang is blij om te lezen dat de geïnterviewde ouders aangeven dat hun kind met plezier naar Zo op Tum Tum gaat en dat ouders en pedagogisch medewerkers samen optrekken bij het stimuleren van de ontwikkeling van hun kind.

Wij herkennen ons in het verbeterpunt om meer inzichtelijk te werken aan doelen op verschillende ontwikkelingsgebieden voor de groep en voor de individuele peuter.

KA1 Kwaliteitszorg

Sinds januari 2019 heeft de pedagogisch beleidsmedewerker/coach een (beperkt) aantal uur per week om op de vestigingen met de peuters de kwaliteit te monitoren.